

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Gambler v rodině
Autor práce: Bc. Vanda Knorová
Obor studia: Etika v sociální práci (KS)
Posudek vypracoval: Mgr. Lucie Kolářová, Dr.theol.
Datum: 12. 05. 2022

Diplomová práce *Gambler v rodině* si klade za cíl prozkoumat fenomén gamblerství se zaměřením k rodině. Cíl práce je formulován široce, nepřesně a poněkud neobratně. Zaměřenost na rodinu je více proklamativní než reálná (už jen při prostém kvantitativním porovnání stran věnovaných explicitně rodině (2.1, 3.1, 4.1) se ukazuje, že zcela srovnatelný prostor je věnován i dalším pojednávaným subjektům jako je například společnost či pomáhající organizace).

Struktura práce je velmi dobrá. Nicméně to, co je dobře postaveno koncepčně, je již méně evidentní obsahově. Mezi jednotlivými částmi mnohdy není valného obsahového rozdílu, text „plyne“ jako by stále podobně, různé odstavce by mohly být mezi kapitolami zaměnitelné, některá zjištění se s jakousi nutkavou úporností opakují pořád dokola a zřejmě také v situační návaznosti na to, ze kterého zdroje autorka právě čerpá. Dojem z kumulativního vršení bez hlubšího rozlišování potvrzuje například překvapivé konstatování v závěru kap. 1.2 o tom, že (podle Nešpora) patologické hráčství není pravou závislostí, ačkoli autorka na předchozích i následujících stranách snáší nejrůznější doklady o opaku. Možná stačilo uvést něco v tom smyslu, že věc není jednoznačná a názory odborníků se liší, kromě toho by ovšem bylo zároveň třeba rozlišovat i v rámci zdrojové literatury co do její relevantnosti a proporční souměřitelnosti.

Kapitola 2.1 (Gamblerství z pohledu rodiny) působí při bližším pohledu spíše jako „úvod k problematice“, který vytyčuje, co by téma „mělo obsahovat“. Kapitola 2.2 (Gamblerství z pohledu společnosti) představuje jak hledisko „veřejné společnosti“, tak hledisko subjektů podnikajících v oboru hazardních her, přičemž jako by se zde autorka v etickém smyslu podvolovala optice druhého, primárně economicistního hlediska: „Lze konstatovat, že tento problém má dvě stránky: hazardní hry na jednu stranu přináší pozitivní psychologické a ekonomické výhody..., na druhou stranu vytvářejí sociální problémy, které mohou převažovat nad ekonomickými přínosy.“ (!) (s. 26). Opravdu je velkou otázkou, zda lze konstatovat, že daný problém má dvě bezmála srovnatelné stránky, jestliže už předchozí kapitoly ukázaly, že případné pozitivní psychologické a ekonomické výhody jsou spíše zdánlivé a každopádně vysoce rizikové. Vzhledem k jednoznačnosti, s níž autorka ve své práci opakovaně tvrdí, že gambling je potenciálně stejně škodlivý jako závislost na alkoholu a jiných drogách, bych očekávala, že bude rétoriku zastánců hazardních her filtrovat kritičtěji. Ostatně odborná kvalifikační práce obhajovaná na veřejné vysoké škole, navíc v oboru Etika v sociální práci, není vázána pochopením pro zájmy a obtíže byznysu v dané sféře ani jeho deklarativními prohlášeními, zato ale snahou o kritické a co nejobektivnější uchopení zvoleného problému. Nezbyvá než odkázat autorku na její vlastní text – viz kap. 4 (Prevence patologického hráčství), kde s odkazem na Nešpora sama hovoří o prioritě primární prevence u gamblingu, spočívající mimo jiné v tom, že jsou pro všechny občany hledány způsoby, jak mu předcházet (srov. s. 38). A dále na kap. 4.3 (Prevence v rámci společnosti), kde poukazuje na to, že pro prevenci je rizikovým faktorem snadná dostupnost hazardu ve společnosti, podporovaná navíc masivní reklamou (srov. s. 41). A dokonce se

zmiňuje možný, i když nepravděpodobný, úplný zákaz takové reklamy, „*případně úplný zákaz hazardních her*“ (s. 42). Diplomová práce samozřejmě nemá tento problém řešit coby politikum, stejně jako není jejím úkolem moralizovat, jde jen o to, aby vlastní argumentace byla (eticky) kompaktní.

V empirické části provádí autorka kvalitativní výzkum (formou polostrukturovaného (online) rozhovoru, který chápe jako příspěvek k výzkumu pojednávané problematiky, pro niž nemá v reálu existovat dostatek hodnotících nástrojů zvláště v oblasti poradenství či terapie právě i pro rodinné příslušníky gamblerů (srov. s. 44). Ponechám-li stranou, že hlavní cíl celé práce může být jen jeden, platný pro teoretickou i empirickou část, cíl empirické části je opět poněkud široce formulován a zjevně příliš ambiciózní. Výzkumné otázky se zaměřují výlučně na gamblery, takže z odpovědí lze usuzovat na dopady patologického hráčství na rodinu hráče právě jen jeho optikou. Data z výzkumu nejsou analyzována standardním způsobem, autorka jako by výsledky z výzkumu rovnou přetavila do kazuistik, resp. jejich vyhodnocení.

Závěr práce mohl být stručnější. Namísto poněkud školometského popisu toho, jak práce postupovala, bych u diplomové práce očekávala svého druhu metareflexi: výstižné souvislosti, typizace důležitých znaků, shrnutí nosných zjištění, přidaná hodnota předložené kvalifikační práce. Ze závěru je zřejmé, že název práce se do značné míry míjí se skutečným obsahem, který mnohem spíše mapuje gamblerství jako komplexní fenomén.

Navzdory výše řečenému je předložená diplomová práce solidně zpracovaná, psána odpovídajícím odborným vyjadřovacím stylem, s minimálním výskytem gramatických či věcných chyb, překlepů a stylistických neobratností (za všechny: s. 12: „...*environmentální faktory jako jsou přátelé či rodinní příslušníci trpící gamblerstvím*..“(?!); s. 27: první souvětí posledního odstavce – vyšinutí z větné vazby či chybějící část věty; občasná záměna přivlastňovacího zájmena jeho/svůj – např. s. 32 („jejich poselství“ → „*své poselství*“). Základním formálním nedostatkem pak je, že autorka vůbec nerozlišuje mezi přímými citacemi a parafrázemi – v poznámkách neoznačuje parafráze obvyklým „srov.“ ani žádným jiným ekvivalentem. Naopak oceňuji, že autorka ve značné míře pracuje s anglickojazyčnými zdroji.

Diplomovou práci Vandy Knorové **doporučuji k obhajobě** a hodnotím známkou **dvě mínus**. V závislosti na posudku vedoucího a vlastním průběhu obhajoby bude finální hodnocení záležitostí rozhodnutí zkušební komise.

Lucie Kolářová